

Utilizarea rețelelor de socializare în rândul studenților români – variabile, avantaje și limite

Dragoș Daniel Iordache

Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare în informatică – ICI București
Bd. Mareșal Averescu, Nr. 8-10, 011455, București
E-mail: iordache@ici.ro

Rezumat. Rețelele de socializare (SNS – Social Networking Sites) permit persoanelor care le utilizează să se prezinte, să adere la grupuri de interese și să stabilească sau să mențină legături cu alte persoane. Cele mai multe rețele de socializare sunt destinate adolescenților și adulților, deși unele nu au nici o limită de vârstă inferioară. Aceste situri pot fi orientate spre contexte legate de muncă (de exemplu, LinkedIn.com), conectarea utilizatorilor cu interese comune, sau către studenții din universități (destinația inițială a Facebook.com). Lucrarea de față își propune identificarea principalilor factori care motivează studenții din România să utilizeze diferite rețele de socializare, a persoanelor care i-au încurajat să le utilizeze precum și a limitelor și a eventualelor riscuri asociate cu utilizarea SNS. Rezultatele au la bază analiza de conținut a răspunsurilor la întrebările deschise din cadrul unui instrument aplicat la 172 de studenți de la Universitatea din București și de la Academia de Studii Economice din București.

Cuvinte cheie: rețele de socializare, studenți, avantaje, limite, factori determinanți.

1. Introducere

Rețelele de socializare reprezintă o țintă în permanentă mișcare pentru cercetători și factorii de decizie din mai multe domenii. În prezent există mai multe rețele de socializare precum, Facebook, MySpace, You Tube, Windows Live Spaces, LinkedIn, Vimeo, Twitter, Dailymotion, OpenID ș.a. care au atras milioane de utilizatori, mulți dintre ei accesându-le zilnic. Studenții nu fac excepție, fiind una dintre categoriile care utilizează în mod frecvent rețelele de socializare.

Rețele de socializare pot oferi avantaje considerabile privind comunicarea și relațiile între utilizatori, precum și beneficii privind învățarea și participarea la cursuri și platforme online. Livingstone și Brake (2010) consideră că cercetările ar trebui să investigheze practicile sociale online ale copiilor și tinerilor, pentru că entuziasmul lor pentru utilizarea de

rețele de socializare este de netăgăduit, iar utilizările viitoare ale acestor tehnologii ar putea oferi rezultate surprinzătoare.

Totodată, accesarea SNS se materializează în anumite efecte la nivelul utilizatorilor lor. Cercetările actuale în domeniu oferă rezultate contradictorii cu privire la consecințele utilizării SNS. Studiul realizat de Powell et al. (2013) a folosit un design de cercetare fenomenologică de explorare a perspectivelor participanților. Pe baza interviurilor realizate în opt universități au fost identificate mai multe teme iar rezultatele au reflectat faptul că studenții utilizează rețelele de socializare pentru a se simți conectați unii cu ceilalți. Unele persoane folosesc site-urile de socializare de cele mai multe ori atunci când sunt izolate sau se simt izolate. Utilizatorii SNS emit răspunsuri emoționale pozitive și negative față de alți utilizatori, aceste răspunsuri fiind similare interacțiunilor față în față. Unele persoane utilizează site-uri de socializare compulsiv și de multe ori încearcă utilizarea lor mai rară. Rezultatele studiului arată și că utilizatorii doresc autentificarea relațiilor inițiate pe rețelele de socializare, dar cred că acestea ar fi superficiale.

Tot în încercarea de a identifica motivele pentru care studenții utilizează rețelele de socializare, Raacke & Bonds (2008) au constatat că aceștia utilizează SNS pentru a menține relațiile cu prietenii, pentru a-și face noi prieteni, pentru a posta sau a vedea imagini, pentru a se simți conectați la alții, dar și în scopul întâlnirilor.

În continuare, articolul este structurat după cum urmează: în secțiunea următoare este realizată o sinteză a cercetărilor recente din mai multe țări privind principalele variabile luate în calcul și motivele pentru care studenții utilizează rețelele de socializare. Apoi este prezentată metodologia cercetării, prin descrierea eșantionului, procedurii și a instrumentului utilizat pentru colectarea datelor. În secțiunile următoare sunt analizate rezultatele cercetării, prin prisma avantajelor / dezavantajelor SNS și a factorilor care determină studenții să utilizeze rețelele de socializare. Lucrarea se încheie cu concluzii și direcții de lucru viitoare.

2. Utilizarea rețelelor de socializare de către studenți

Rețelele de socializare sunt utilizate pentru diferite scopuri, inclusiv pentru educație, deoarece aceasta poate conduce la crearea de rețele de învățare

între utilizatori. În Tabelul 1 este prezentată o sinteză a cercetărilor recente din mai multe țări privind utilizarea de către studenți a SNS.

Tabelul 1. Utilizarea SNS de către studenți

Autori	SNS	Variabile	Factori
Lamanauskas et al. (2013) Iordache & Lamanauskas (2013) Lamanauskas et al. (2012) Balog et al. (2013)	Facebook, Twitter, Orkut, MySpace, LinkedIn, Windows Live Profile, Hi5, Bebo, OpenID, YouTube, Flickr, Reddit, StumbleUpon, Delicious, Digg, Friendster, Dailymotion, Arto, Skyrock, Tuenti, Foursquare, Vimeo, Google+	Utilitatea percepută; comunicare; timp de utilizare; învățare; funcții; efecte negative	Sursă de informații; menținerea legăturilor cu prietenii; petrecere a timpului liber
Popa, & Marhan (2013)	Facebook	Conținuturi informaționale; creativitate nonverbală;	Căutare de informații, filme, muzică și evenimente; comunicare cu prietenii, postare de mesaje
Băltărețu & Balaban (2010)	Facebook Hi5 MySpace Netlog Tagged	Motivație; comunicare; socializare;	Apartenența la comunități online; menținerea relațiilor cu prietenii aflați la distanță
Marinescu (2011)	Facebook Hi5	Vârsta; motivație;	Menținerea relațiilor cu prietenii; relaxare, petrecerea timpului liber
Ortega (2013)	Facebook Twitter Atenea	Participarea la discuții a studenților; lucrul în grup; utilizarea SNS; performanțele la învățare	Cunoașterea anterioară a modului de utilizare;
Livingstone & Brake (2009) Livingstone (2008)	-	Comunicare; învățare; construirea identității; riscuri	Auto-prezentare; crearea de rețele și grupuri de interese
Powell et al. (2013)	Facebook	Conectarea cu alții; sentimente; utilizarea obsesiv-compulsivă; preferința relațiilor offline; comunicare;	Evitarea izolării; conectarea cu alți utilizatori
Raacke & Bonds (2008)	MySpace Facebook	Caracteristici ale utilizatorului tipic;	Păstrarea legăturilor cu prietenii; noi

Kujath (2011)		diferențe de gen;	prieteni; postare și vizionare imagini, conectare cu alții; stabilire de întâlniri
Wanpen (2013)	Facebook, Google+, Hi5, Twitter, MySpace, Tagged, Friendster	Comunicare; învățarea mixtă (blended learning); stiluri de învățare	
Bicen & Cavus (2011) Bicen & Cavus (2010)	Facebook	Obişnuințe în utilizare; Instrumente oferite de SNS	Chat; conectare cu prieteni; noutăți; opțiuni multimedia
Erfanian et al. (2013) Bijari et al. (2013)	-	Rata de utilizare a SNS	Interacțiunea cu prietenii existenți

Într-un studiu recent, Lamanauskas et al. (2012) au dezvoltat un chestionar pentru a investiga modul în care studenții lituanieni folosesc rețelele de socializare, ce opinii au și ce știu despre ele. Datele colectate în Lituania au fost analizate în continuare în Lamanauskas et al. (2013) pentru a identifica dimensiuni legate de utilitatea percepută precum și aspectele negative legate de utilizarea lor. Rezultatele acestui studiu arată că studenții din Lituania acordă o importanță crescută rețelelor de socializare. SNS pot fi utile pentru comunicare și petrecerea timpului liber, de asemenea pentru realizarea trebuințelor de socializare. Rețelele de socializare sunt văzute ca o bună modalitate pentru a găsi prieteni și pentru a comunica cu ei.

Ortega (2013) a realizat un studiu bazat pe date colectate pe parcursul a doi ani de predare a unui curs de leadership. Cursul a fost predat la două grupuri diferite, în primul an la un grup, iar în al doilea la celălalt, folosind rețelele de socializare și comparând apoi rezultatele obținute. Pentru fiecare grup, opiniile studenților au fost înregistrate. A fost creat un grup pe Facebook, care a fost inițiat de către profesor, iar studenții și doi invitați au împărtășit experiența lor în Leadership. De asemenea, a fost creat un cont de Twitter. În grupul de pe Facebook, au fost introduse aceleași teme ca și cele utilizate în primul an, și, de asemenea, altele care au fost fie solicitate, fie propuse de către studenți. În total, 93% dintre studenți s-au alăturat grupului de pe Facebook, înregistrând o medie de 52.43 mesaje pe student pe parcursul întregului semestru. Doar 13% dintre studenți au interacționat prin Twitter și au avut o medie de 3 posturi. Rezultatele au arătat că utilizarea Facebook-ului a fost utilă, în scopul de a stimula și încuraja auto-reflecția și discuțiile, obținând astfel o implicare mai mare a studenților în discuțiile pe

teme, chiar și față în față, în timpul lecțiilor de clasă. Utilizarea Facebook-ului a contribuit la îmbunătățirea învățării.

Studiul realizat de Wanpen (2013) pune accentul pe utilizarea rețelelor de socializare ca instrumente de comunicare care ar putea facilita învățarea mixtă (blended learning) între lecțiile la clasă și cursurile și sarcinile online. Un număr total de 379 de studenți (253 de sex feminin și 126 de sex masculin), de la cinci facultăți din Tailanda, au participat la studiu. Majoritatea studenților (50,8%) sunt utilizatori de Facebook, fiind urmați de Google+ și Hi5, care au înregistrat 29,4% și, respectiv, 11,4% dintre studenți, iar 8,4% dintre studenți au raportat că folosesc alte rețele de socializare online, de exemplu, Twitter, MySpace, Tagged și Friendster.

Bicen & Cavus (2011), au realizat un studiu pentru a investiga utilizarea Facebook-ului de către studenți și, de asemenea, pentru a afla ce instrumente oferite de Facebook sunt preferate de către aceștia. Rezultatele arată că studenții petrec un timp semnificativ folosind Facebook-ul și că folosesc cu predilecție mesajele, chat-ul, prietenii, link-urile, noutățile și opțiunile foto. În plus, Facebook le oferă și o modalitate de a menține și a consolida legăturile sociale, care pot fi benefice atât în mediile sociale cât și în cele academice.

Erfanian et al. (2013) au realizat un studiu privind utilizarea site-urilor de socializare de către studenții iranieni de la Universitatea de Științe Medicale din Birjand în perioada 2011-2012. Studiul a demonstrat că mai mult de jumătate dintre participanți aveau cunoștințe despre SNS, și că cea mai mare utilizare a rețelelor de socializare virtuale a fost pentru interacțiunea cu prietenii vechi. Rezultatele sunt susținute și de studiul realizat de Bijari et al. (2013) care indică menținerea contactului cu prietenii vechi ca cea mai frecventă cauză de utilizarea a rețelelor sociale, în rândul studenților iranieni.

Kujath (2011) a chestionat 183 de studenți și a constatat ca 75 % dintre participanți folosesc Facebook sau Myspace în locul conversațiilor față în față pentru a face planuri, stând conectați atunci când nu sunt împreună sau dezvoltă grupuri locale cu care să intre în contact. Rezultatele au arătat că rețelele de socializare servesc ca o extindere a relațiilor personale și promovează dezvoltarea relațiilor între utilizatori. De asemenea, o majoritate covârșitoare a raportat folosirea site-urilor de socializare pentru a se conecta cu oameni pe care deja îi cunosc mai mult decât pentru a-și face noi prieteni.

După cum se observă, majoritatea cercetărilor s-au focalizat pe aspecte legate de comunicare și de socializare prin intermediul SNS. Totodată, o arie de studiu care capătă amploare este cea care vizează învățarea și oportunitățile educaționale viitoare mijlocite de rețelele de socializare.

3. Metodologie

A fost utilizată o anchetă pe bază de chestionar cu următoarele obiective de cercetare: identificarea factorilor care stau la baza motivației utilizării SNS, investigarea măsurii în care utilizarea rețelelor de socializare influențează abilitățile de comunicare ale utilizatorilor și precizarea principalelor avantaje și dezavantaje ale utilizării SNS în rândul studenților care au participat la studiu. Printre variabilele folosite, enumerăm: factorii care determină studenții să utilizeze SNS, motivele pentru care studenții agreează utilizarea SNS, influența asupra comunicării precum și aspectele pozitive și negative ale accesării SNS.

3.1 Participanți

La studiu au participat 172 de studenți care au completat chestionarele pe parcursul anului școlar 2012-2013 în forma tipărită. Dintre aceștia, 130 urmează cursuri la Facultatea de Psihologie și Științe ale Educației din cadrul Universității din București și 42 sunt studenți la Academia de Studii Economice din București. Referitor la distribuția pe sexe, la cercetare au participat 140 de fete (81.4%) și 32 de băieți (18.6%). Cu privire la programul de studii, 96 dintre participanți (55.8%) sunt studenți la Master și 76 (44.2%) sunt studenți din cadrul studiilor de Licență.

3.2 Instrumente

Chestionarul utilizat cuprinde în total 16 întrebări și a fost completat de studenți în întregime, însă în această lucrare vor fi analizate răspunsurile la întrebările deschise. Principalele întrebări care au solicitat răspunsuri deschise se referă la precizarea avantajelor și a dezavantajelor utilizării de către studenți a rețelelor de socializare. O altă întrebare a încercat să surprindă măsura și principalele motive pentru care studenții agreează sau nu rețelele de socializare. Alte întrebări au vizat precizarea persoanelor care au încurajat respondenții să utilizeze rețelele de socializare, măsura în care

utilizarea rețelelor de socializare contribuie la îmbunătățirea abilităților de comunicare ale utilizatorilor precum și măsura în care utilizatorii cunosc modul în care rețelele de socializare folosesc datele cu caracter personal. Analiza răspunsurilor la ceilalți itemi face obiectul unei alte lucrări (Iordache & Lamanuskas, 2013). Dintre itemii cu răspunsuri închise, 3 întrebări sunt alocate caracteristicilor de identificare a respondenților. Următoarele întrebări vizează răspunsuri referitoare la frecvența și timpul petrecut pe internet. O altă întrebare se referă la frecvența utilizării de către studenți a diferitelor rețele de socializare. Următoarele întrebări au scopul de a evalua principalele funcții ale rețelelor de socializare (de ex. comunicare, publicitate, găsirea prietenilor, schimbul de informații ș.a.). Chestionarul cuprinde și un număr de 26 de afirmații cu privire la rețelele de socializare cu scopul de a fi evaluate de către studenți pe o scală Likert cu 5 trepte (de la „acord total” la “dezacord total”).

3.3 Procedură

Analiza conținutului comunicării a fost folosită în această cercetare pentru interpretarea răspunsurilor la întrebările deschise din componența chestionarului utilizat. Ideea de bază în analiza conținutului simbolic al oricărei comunicări este de a reduce întregul conținut al comunicării (de exemplu toate cuvintele sau toate imaginile vizuale) la un set de categorii care prezintă anumite caracteristici de interes pentru cercetare.

Utilizarea tehnicii analizei conținutului presupune determinarea unităților de înregistrare, de context și de numărare. Unitatea de înregistrare reprezintă acea parte din comunicare ce urmează a fi caracterizată și introdusă într-una din categoriile schemei de analiză și variază în funcție de obiectul cercetării și de nivelul de profunzime al analizei. Unitatea de context reprezintă acel segment al comunicării care permite a se vedea dacă unitatea de înregistrare are o orientare pozitivă, negativă sau neutră. Mărimea unității de context este condiționată de mărimea unității de înregistrare, putând fi mai mare sau cel puțin egală cu ea. Unitatea de numărare are funcție de cuantificare. Ea poate fi identică cu unitatea de înregistrare, dar, în cele mai multe din cazuri, se preferă unitățile de numărare cu caracteristici fizice evidente.

Determinarea cantitativă a conținutului comunicării constituie o caracteristică definitorie pentru analiza conținutului. Printre procedeele de bază ale analizei conținutului comunicării se numără (Chelcea, S. 2001):

- analiza frecvențelor - determinarea numărului de apariții ale unităților de înregistrare în sistemul categoriilor de analiză;
- analiza tendinței – pornește de la analiza frecvențelor, urmărind să pună în evidență orientarea (atitudinea) pozitivă, neutră sau negativă a emițătorului față de o persoană, o idee, un eveniment;
- analiza contingenței – permite asocierea structurilor de asociere a termenilor (conceptelor) dintr-un text;
- analiza evaluativă – presupune transformarea aserțiunilor din text în construcții sintactice echivalente semantic, astfel încât să apară foarte clar obiectul atitudinii și evaluarea.

4. Rezultate

4.1 Aspecte pozitive

Răspunsurile date de studenți la întrebările deschise au fost analizate și supuse metodei analizei de conținut în vederea identificării unităților de înregistrare, de context și de numărare. În tabelul 2 este prezentată o sinteză a principalelor aspectelor pozitive, în ordine descrescătoare a frecvenței lor, grupate în 12 categorii.

Tabelul 2. Avantaje ale utilizării SNS

Categorie	Frecvență
Comunicare	52
Informare	45
Socializare	39
Prieteni noi	21
Relaxare	9
Publicitate	9
Regăsire prieteni	7
Noi abilitați	5
Invitare	4
Consolidare relații	3
Schimb de fotografii	2
Altele	9
Total	205

Rezultatele evaluării confirmă, la un nivel mai detaliat rezultatele obținute în urma analizei datelor cantitative (Iordache & Lamanauskas,

2013), și anume faptul că între primele avantaje ale utilizării SNS, studenții au identificat comunicarea, informarea și schimburile informaționale cu ceilalți utilizatori. Pe următoarele locuri s-au situat aspecte legate de funcția de socializare a rețelelor de socializare precum crearea de prieteni noi în cadrul grupurilor de interese, dar și regăsirea de prieteni și cunoștințe mai vechi, dar ale căror date de contact s-au schimbat pe parcursul timpului. Aspectele legate de relaxare și divertisment au fost și ele menționate în preferințelor studenților, ca și cele legate de publicitate, de popularizare a competențelor profesionale sau a unor produse comerciale prin crearea de pagini dedicate acestora.

În proporții mai reduse, studenții au apreciat rolul rețelelor de socializare în învățare și crearea de noi abilități pentru utilizatori, cu mențiunea că acestea ar putea fi dezvoltate pe viitor prin integrarea grupurilor de interese legate de anumite arii studiu în programele de învățare mixtă (blended learning). În categoria “altele” intră avantaje menționate de către studenți cu o frecvență mult mai redusă precum: ușurința în utilizare și simplitatea anumitor rețele de socializare.

4.2 Dezavantaje ale utilizării SNS

Majoritatea studenților au menționat și aspecte negative cu privire la utilizarea rețelelor de socializare. Așa cum se observă în Tabelul 3, limitele utilizării SNS sunt grupate în 15 categorii. Pe primul loc se situează dezavantajele legate de expunerea vieții private și de lipsa de informare cu privire la prelucrarea informațiilor cu caracter personal.

Cu o frecvență destul de ridicată, studenții au apreciat că utilizarea rețelelor de socializare reprezintă o pierdere de timp care ar putea fi folosit pentru activități din viața reală. Din acest punct de vedere, studenții considera că utilizarea SNS se face în detrimentul socializării reale.

Alte dezavantaje se referă la influențe negative asupra comportamentului materializate în: dependență, lipsa comunicării directe, izolare, distragere și tendința către un stil de viață sedentar. Studenții au subliniat faptul că unele informații postate pe SNS au o veridicitate îndoielnică și recomandă precauții în folosirea lor. Rezultatele sunt consistente cu cele obținute de Balog et al. (2013) pe baza a doua eșantioane din Lituania.

Totodată, prietenii inițiate pe rețelele de socializare sunt considerate artificiale, de multe ori utilizatorii ajungând să adauge în lista de prieteni

persoane cu care nu au dialogat niciodată. În categoria “altele” intră dezavantaje menționate cu o frecvență foarte redusă precum: mesaje inutile, divulgarea de date și faptul că SNS contribuie la dezumanizarea societății.

Tabelul 3. Dezavantaje ale utilizării SNS identificate de către studenți

Categorie	Frecvență
Expunere (lipsa intimității)	25
Pierdere de timp	18
Lipsa socializării reale	12
Influențe negative asupra comportamentului	12
Lipsa comunicării directe	11
Neglijarea vieții reale	10
Informații false	9
Dependență	8
Lipsa contactului direct față în față	6
Prietenii artificiale	6
Distragere	5
Predispun la sedentarism	3
Lipsa de feedback	2
Izolare	2
Altele	6
Total	135

4.3 Motive pentru care studenții agreează utilizarea SNS

Analiza răspunsurilor studenților la întrebarea *De ce vă plac rețelele de socializare?* au fost centralizată în cele 11 categorii din Tabelul 4. Pe primul loc s-a situat menținerea relațiilor cu prietenii, urmat de caracterul de sursă de informații al unor rețele de socializare.

Tabelul 4. Motive pentru care studenții agreează utilizarea SNS

Categorie	Frecvență
Menținerea relațiilor cu prietenii	31
Sursă de informații	15
Socializare pe diferite subiecte	11
Sursă de divertisment	9
Ocuparea timpului liber	7
Cunoaștere de persoane noi	6
Relaxare	6
Ușurință în comunicare	3
Curiozitate	2
Necesitate	2
Altele	10
Total	102

Socializare pe diferite subiecte, în special în cadrul grupurilor de interes reprezintă un alt motiv pentru care studenții din România utilizează în număr mare rețelele de socializare. Divertismentul și ocuparea timpului liber sunt alți factori de atragere a studenților prin oferirea de jocuri și diverse opțiuni multimedia la nivelul interfețelor multor SNS.

În categoria “altele” intră motive menționate cu o frecvență redusă precum: sprijin pentru desfășurarea unor activități, utilitatea pentru afaceri și faptul că unii studenți apreciază că „SNS sunt viitorul”.

4.4 Factori care au încurajat utilizarea SNS

În tabelul 5 sunt prezentate principalele categorii de factori care au încurajat studenții români să utilizeze diferite rețele de socializare. Pe primul loc se situează prietenii și persoanele apropiate din anturaj.

Tabelul 5. Factori care au încurajat utilizarea SNS

Categorie	Frecvență
Prietenii	67
Nimeni. A fost ideea mea	24
Familia	7
Colegii	5
Societatea	4
Nu utilizez SNS	4
Partenerul	3
Divertismentul	2
Altele	9
Total	125

În următoarea categorie s-au situat studenții care au afirmat că nu au fost influențați de nimeni pentru a utiliza SNS, decizia aparținându-le în totalitate. Familia și colegii de cursuri sau de muncă sunt următoarele categorii în ordinea descrescătoare a frecvenței de menționare. Factorii care țin de societate în ansamblul ei reprezintă o altă categorie cu un rol determinant în utilizarea SNS de către studenți. De asemenea, partenerul de viață și divertismentul prezent pe rețelele de socializare se pare că au motivat o parte dintre studenții români să utilizeze SNS. În categoria “altele” sunt incluse aspecte menționate situațional de către studenți,

precum: ușurința în comunicarea cu prietenii, faptul ca SNS sunt la modă sau utilizare materialelor postate pe grupul facultății.

4.5 Limite

În analiza rezultatelor acestei cercetări trebuie să se țină cont de o serie de limite. Acestea decurg, pe de-o parte, din faptul că instrumentul de cercetare a fost administrat studenților fără a se utiliza o schemă de eșantionare. O altă limită constă în faptul că la cercetare a participat un număr redus de studenți doar de la Universitatea din București și de la Academia de Studii Economice, prin urmare eșantionul nu este reprezentativ pentru întreaga populație de studenți din România.

5. Concluzii

Rezultatele cercetării arată că majoritatea studenților participanți la studiu utilizează frecvent diferite rețele de socializare.

Principalele avantaje identificate de către studenții din România cu privire la SNS sunt: comunicarea, informarea, socializarea și menținerea relațiilor cu prietenii. Nu în ultimul rând, studenții au apreciat rolul rețelelor de socializare în învățare și crearea de noi abilități pentru utilizatori în special prin intermediul grupurilor de interese și prin facilitățile oferite de SNS în transmiterea informațiilor. Folosirea de grupuri de interes pe rețelele de socializare în procesul de învățare necesită, însă, utilizarea informală și opțională. Ortega (2013) consideră că este esențial să se respecte intimitatea studenților și să se aprecieze contribuția lor, în scopul de a promova o atmosferă de colaborare.

Printre motivele cele mai frecvente pentru care studenții români agreează utilizarea SNS se numără: menținerea relațiilor cu prietenii, socializarea pe diferite subiecte și divertismentul.

Prietenii, familia și colegii au fost identificați ca principalii factori care au încurajat participanții să își creeze profiluri pe rețelele de socializare. Însă, foarte mulți studenți au declarat nu i-a încurajat nimeni și ca a fost decizia lor să utilizeze SNS.

În același timp, respondenții au identificat și o serie de dezavantaje ale utilizării SNS. Printre cele mai frecvent menționate se numără dezavantajele legate de expunere și de lipsa de informare cu privire la prelucrarea datelor

cu caracter personal, faptul că utilizarea SNS este o pierdere de timp, lipsa socializării reale și o serie de influențe negative asupra comportamentului.

Rezultatele acestui studiu, bazate pe analiza calitativă a răspunsurilor date de studenți sunt consistente cu rezultatele obținute în urma analizei cantitative care au făcut obiectul unui studiu anterior (Iordache & Lamanauskas, 2013). Totodată, rezultatele din acest articol sunt consistente cu rezultatele obținute prin aplicarea aceluiași instrument de cercetare studenților din alte țări: Lituania, Ucraina, Cehia și Turcia (Lamanauskas et al., 2013; Lamanauskas et al., 2012; Balog et al., 2013).

Studiile viitoare ar trebui să se concentreze pe integrarea facilităților și instrumentelor oferite de SNS în activitățile educative sub forma programelor de învățare mixtă (blended learning). În acest context, este recomandată îmbunătățirea calității educaționale și culturale a acestor site-uri pentru o însușire și aplicare optimă. De asemenea, este nevoie de o cultură de utilizare a SNS având în vedere impactul lor asupra rezultatelor școlare ale studenților. Lamanauskas et al. (2013) consideră ca este important să se analizeze impactul educațional al rețelelor de socializare și din punctul de vedere al cadrelor didactice din școli și din universități. Din acest punct de vedere sunt necesare studii care să se focalizeze pe opiniile și recomandările cadrelor didactice cu privire la integrarea SNS în procesul didactic.

Referințe

- Băltărețu, C.M., Balaban, D.C. (2010). Motivation in Using Social Network Sites by Romanian Students. A Qualitative Approach. *Journal of Media Research*, 6, 67-74.
- Balog, A., Pribeanu, C., Lamanauskas, V., Slekiene, V. (2013). A multidimensional model for the exploration of negative effects of social networking websites as perceived by students. *Journal of Baltic Science Education*, 12(3), 378-388.
- Bicen, H., Cavus, N., 2010. The most preferred social network sites by students. *Procedia Social and Behavioral Sciences* 2, 5864–5869.
- Bicen, H., Cavus, N., 2011. Social network sites usage habits of undergraduate students: case study of Facebook *Procedia - Social and Behavioral Sciences* 28, 943-947.
- Bijari, B., Javadinia, S.A., Erfanian, M., Abedini, M., Abassi, A., 2013. The impact of virtual social networks on students' academic Achievement in Birjand University of Medical Sciences in East Iran. *Procedia - Social and Behavioral Sciences* 83, 103–106
- Erfanian, M., Javadinia, S.A., Abedini, M., Bijari, B., 2013. Iranian Students and Social Networking Sites: Prevalence and Pattern of Usage *Procedia - Social and Behavioral*

- Sciences* 83, 44 – 46.
- Iordache, D.D., Lamanaukas, V., (2013). Exploring the Usage of Social Networking Websites: Perceptions and Opinions of Romanian University Students. *Informatica Economică Journal*, 17 (4), 18-25.
- Kujath, C. L., 2011. Facebook and Myspace: Complement or substitute for face-to-face interaction? *Cyberpsychology, Behavior, and Social Networking*, 14 (1-2), pag. 75-78. doi:10.1089/cyber.2009.0311.
- Lamanaukas, V., Slekiene, V., Ragulienė, L., Iordache, D.D., Pribeanu, C., Bilek, M., Cavas, B., Mazurok, T. (2013). Social networking websites from the point of view of university students: a comparative analysis. *Problems of Education in the 21st Century*, Vol. 57, 61-77.
- Lamanaukas, V., Slekiene, V., Ragulienė, L., (2012). Usage of social networking websites: Lithuanian university students' position. *Problems of Education in the 21st Century*, 45, 2012, 27-39.
- Lamanaukas, V., Slekiene, V., Balog, A., Pribeanu, C. (2013) Exploring the usefulness of social networking websites: a multidimensional model. *Studies in Informatics and Control*, 22(2), 175-184.
- Livingstone, S., (2008). Internet literacy: Young people's negotiation of new online opportunities. In T. McPherson (Ed.), *Unexpected outcomes and innovative uses of digital media by youth*. Cambridge: The MIT Press, 101-121.
- Livingstone, S., Brake, D., (2009). On the rapid rise of social networking sites: New findings and policy implications *CHILDREN & SOCIETY* Vol. 24, 75–83.
- Marinescu, V. (2011). The youth of social networks uses and the social networks for youth. A comparison between the uses of Facebook and HI5 among Romanian youth. *Postmodernism Problems*. Vol. 1, Nr. 2,
- Ortega, O. D., (2013). Correlating students performance with social networks use in teaching, *Procedia - Social and Behavioral Sciences* 93, 1668 – 1672.
- Popa, C., Marhan, A.M., (2013). Profilul creativ al adolescenților utilizatori de Facebook, *Revista de Psihologie* vol. 59, nr. 2/2013, Editura Academiei Române, 167-178.
- Powell, P.W., Gray, G., Reese, M.K., (2013). Connecting with Others: A Qualitative Study of Online Social Networking Site Usage The Practitioner Scholar: *Journal of Counseling and Professional Psychology*, Volume 2, pag. 52-67.
- Raacke, J., Bonds-Raacke, J. (2008). Myspace and Facebook: Applying the uses and gratifications theory to exploring friend-networking sites. *CyberPsychology & Behavior*, 11(2), 169-174.
- Wanpen, S., (2013). The Relationship between Learning Styles and the Social Network Use of Tertiary Level Students *Procedia, Social and Behavioral Sciences* 88, 334 – 338.